

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Ε' Αριθ. 413

Διευθυντής: Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Πέμπτη 17 Νοεμβρίου 1927

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΗΝ

Ιωάννινα 17 Νοεμβρίου 1927
Έγκαιρως έλαβον την από 15 'Οκτωβρίου έ. έ. όντως άστειαν επιστολήν σας, άλλ' άνέβαλον νά σας άπαντήσω, διότι άμφιεταλαντευόμην μεταξεί της σκέψεως του νά σας άπαντήσω και της ιδέας του νά θεωρήσω την επιστολήν σας έκείνην ως μή ληφθεΐσαν. 'Αλλ' έπειδή θά ένομιζατε ίσως ως άδυναμίαν την σιωπήν μου, άπεφάσισα νά σας άπαντήσω.

Διεπράξατε δεινήν άσέβειαν ως 'Ελλην Βορειοηπειρώτης, κατηγορούντες με επί φιλαλβανισμώ, διότι είμαι 'Ελλη και έχω έκτός της προπατορικής, ως Σουλιώτης, και άτομικήν ελληνικήν 'Ιστορίαν, ως και αδικασθείς, την 29ην 'Απριλίου 1882 εις θάνατον υπό του Στρατοδικείου 'Ιωαννίνων, εις ήλικίαν 19 έτών, διότι μαθητής ών τότε της έν Κωνσταντινουπόλει Σουλτανικής Σχολής μετέσχον της έν Λυκουρσώ έπαναστατικής εισβολής υπό τον Χιμαριώτην Μοδραχον Γεώργιον Στεφάνου, τον Δροβιανήτην Μίνων Λάμπαν, και τον Κρητικόν Κωνστ. Τριτάκη, δραπετεύσας έκ των φυλακων του Φρουρίου των 'Ιωαννίνων την 1ην Μαΐου του αΐτου έτους διά μεγάλης δωροδοκίας. 'Εκτοτε δε ό βίος μου υπήρξε διαρκής ύπηρεσία προς τον 'Ελληνισμόν έν γένει, ιδίαι δε προς την ιδιαιτέραν μου Πατρίδα 'Ηπειρον, την έκτεινομένην από του Πίνδου μέχρι του Αΐλωνα.

Ότε ή 'Ηπειρος και ή 'Αλβανία εύρίσκοντο άμφοτέραι υπό τό σκίπτρον του Τούρκου Σουλτάνου, ήμην κατά πάσης μετά των μωαμεθανών 'Αλβανών συνεννοήσεως, διότι έθεώρουν άδύνατον τοιαύτην τινά συνεννόησιν, ένφ όλοι οι σημαίνοντες έν 'Αθήναις 'Ηπειρώται και άλλοι 'Ελληνες ενόμιζαν αυτήν δυνατήν, έκίνησα την κατάκρισιν αΐτων και άπεκλείθην «άλβανοφάγος». Επί τη βάσει της ιδέας ταύτης συνέγραψα και φυλλάδιον, περί της δυνάμεως του 'Ελληνισμού έν 'Ηπειρώ, τό όποιον ό έν 'Αθήναις τότε πρεσβυτης 'Αγγλίας 'Εγερτον άπέστειλεν εις την Κυβέρνησιν του δημοσιευθέν εις την Κυανήν Βιβλίον της 'Αγγλίας.

Ότε όμως ή 'Αλβανία συνεπεία των Βαλκανικών Πολέμων άπεχωρίσθη της Τουρκίας και άπειτέλεσεν ίδιον Κράτος, προσηνατολίσθη προς την νέαν κατάστασιν, ήλλαζα πολιτικήν κατεύθυνσιν και έκηρύχθην υπέρ στενής ελληνοαλβανικής συνεννοήσεως. Διότι αυτό υπαγορεύει και ή Ελλάδα και της 'Αλβανίας ως μόνων μη σλαβικών χωρών κάτω του Δουνάβεως. Καί ότε υπηρέτην έν 'Αργυροκάστρω ως άνώτερος διωικητικός 'Υπάλληλος, κατά τον λεγόμενον βορειοηπειρωτικόν ά-

γώνα, όστις δυνάμεθα νά είπωμεν ήθρυνε τό μεταξύ 'Ελλήνων και 'Αλβανών χάσμα, τό όποιον είχαν άνοίξει ή Τουρκία, περί ού χάσματος άποφεύγω νά όμιλήσω ένταύθα, έννεκα ύψηλοτέρων λόγων, άντέστην εις την περιόλησιν κλ. του 'Αργυροκάστρου, καθ' ήν έποχην ή 'Επανάστατική Κυβέρνησις είχε άποσυρθή εις Γεωργουσιάτες και εις Δελβινον και ήμην έν τη πολει ταύτη ό μόνος αντιπρόσωπος της Κυβερνήσεως.

Διοικητής, 'Αστυνόμος, Δικαστής Διευθυντής Ταχυδρομείου, και Συμβουλευτικός άκόμη, κατείχον όλην την δύναμιν εις χείρας μου.

Τούτο δύνανται νά πιστοποιήσουν οι Συνταγματάρχης του Πυροβολικού κ. Αθαν. Δ. Μ. Μπότσαρης, ό γενναίος 'Υπουργός των Στρατιωτικών και άρχηγός των έπαναστατικών δυνάμεων Συνταγματάρχης κ. Δημ. Δούλης, και οι ύπουργώνοντες τότε Μητροπολίται Βασίλειος και Σπυριδών.

Ήτο δε τοιαύτη τότε έποχή ώστε εάν ήθελον, ήδυνάμην ν' άποκομίσω έξ 'Αργυροκάστρου μερικάς χιλιάδας λίρών, άλλα και προσφερθείς μοι άπέφρουσα. 'Ας έρωτηθούν περί τούτου οι τότε και νυν πρόκριτοι του 'Αργυροκάστρου, άν έξητησα και άν έλαβον έστω και έν λεπτόν.

Εάν οι τότε (1914—1917) κυβερνώντες την 'Ελλάδα συνεφώνουν με τάς ιδέας μου, ή άπλως εάν έσκέποντο περί της τύχης του έν τη Βορεία 'Ηπειρώ 'Ελληνισμού, ή 'Αλβανία θά ήτο σήμεραν έξάρτημα της 'Ελλάδος και ούχι Ιταλικόν Προτεκτοράτιον.

Εγώ, ως μελετητής των εθνικών μας συμφερόντων και ιδία της όλης 'Ηπειρου, ελληνικής τε και αλβανοκρατουμένης, έξακολουθώ νά ιρέφω την ιδέαν της σιενής, της στενωτάτης ελληνοαλβανικής συνεννοήσεως.

Είναι τόσα πράγματα, που έπιβάλλουν τό τοιοϋτον: κοινή καταγωγή 'Ελλήνων και 'Αλβανών, έδαφική συνοχή, πολιτικά και έμπορικά έκαστέρωθεν συμφέροντα κοινοί έχθροί.

Είναι ή ιδέα μου αύτη τό μόνον μέσον, δι' ού δύναται νά εύημερήσθαι και νά σωθή ό έν τη αλβανική επικρατεία οίκον γηγενής 'Ελληνικός πληθυσμός, και θά έχω την ιδέανταύτην μέχρι της τελευταίας μου πνοής.

'Αλλ' υπάρχουν και άνθρωποι, ως ύμεις, πλείστοι όσοι, πρό πάντων Βορειοηπειρώται, έκ της τάξεως των υπεραπαιρωτών των κρινόντων με την καρδίαν και ούχι με τον νοϋν οι όποιοι έννοούν νά φερώμεθα βαρβάρως προς τους έν τη έλευθερία 'Ηπειρώ Τσιάμηδες 'Αλβανούς, ως άντι-

ποιον των όσων υποφέρουν οι έν τη αλβανική 'Επικρατεία οίκουτες 'Ελληνες. Χωρίς νά έχω την ιδέαν ότι οι έν τη 'Αλβανική 'Επικρατεία οίκουτες γηγενείς 'Ελληνες είναι πλήρως εύχαριστημένοι έκ των εκίστοτες 'Αλβανικών Κυβερνήσεων αι ό ποται βεβίως δέν δύνανται νά συγκριθούν με τάς επί τουρκοκρατίας, αΐνες ούδόλως άναμινύοντο εις την 'Ελληνικήν 'Εκκσίαν και την 'Ελληνικήν 'Εκπαιδευσιν των έν τοις Νομοις 'Αργυροκάστρου και Κοριτσάς 'Ελλήνων έχω την ιδέαν ότι ήμεις δέν πρέπει νά μιμώμεθα τοις 'Αλβανούς εις τάς κατά των 'Ελλήνων τυχόν υπερβασίας των, δι' αύτο δε και ως δημοσιογράφος και ως βουλευτής κατακρίνω και διά του καλάμου και διά του λόγου πάνσαν τυχόν υπερβασίαν κρατικών όργάνων, πολιτικών ή στρατιωτικών εναντίον των έν Τσιμαριωτιά οίκούντων 'Ελλήνων πολιτών 'Αλβανών, χωρίς νά πτο ύμαι από κανένα και χωρίς ν' άποβλέπω εις ούδέν πολιτικών κέρδος. Φέρω νι προς τους Τσιάμηδες 'Αλβανούς ως άνθρωπος προς άνθρωπου και όχι ως πολιτευόμενος προς ψηφοφόρους.

Τό 1904 νομίζω, ότε ό πολϋς προθυπουργός Γαλλίας κατά τον παγκόσμιον Πόλεμον κ. Κλεμανσώ έπεσκέσθη διά τελευταίαν φοράν την 'Ελλάδα τον ήρώτησα, ως εύρισκόμενος μετ' αΐτου εις στενάς σχέσεις.

—Διατί, Κύριε Κλεμανσώ, ό Εύρωπαϊκός Τόπος χαλάει τον κόσμο όσα κ.ς μανθάνει και έναν φόνον Βουλγάροι παρ 'Ελλήνων, έν Μακεδονία, ένφ δέν ταρασσεται καθόλου διά τοσοϋτους διαπρατουμένους υπό Βουλγάρων άγρίους φόνους. έμψη σμούς και άλλα κακουργήματα εναντίον των 'Ελλήνων.

—'Αλλά φίλε μου! (μου άπήντησεν ό κ. Κλεμανσώ) τό Βουλγαρικό έθνος είναι γωνιστόν έν Εύρώπη έκ της 'Ιστορίας ως έθνος βαρβαρον, άγριον και αημοδιψές δέν παραξενεύοντε κανείς διά τά κακουργήματα του ένφ έκπλήσσειται μεγάλως διά τό παραμικρόν έγκλημα προσεχόμενον από τους άπογόνους του Σωκράτους του Πλάτωνος, του 'Αριστοτέλους του Περικλέους και τόσων άλλων μεγάλων 'Ελλήνων των Πατέρων του παγκοσμίου Πολιτισμού τους όποιοι ου έθαύμασεν και θά θαυμάζη ή 'Ανθρωπότης μέχρι της Συντελείας των αιώων!

Θέλω νά είπω ως συμπέρασμα των λόγων του Κλεμανσώ, ότι ήμεις οι 'Ελληνες όφείλομεν νά συμπεριφωμεθα ως αληθείς άπόγονοι των μεγάλων εκείνων 'Ελλήνων πρό τάς υπό την ελληνικήν Σημαίαν ξένας έθνότητας οι δε άλλοι: 'Αλβανοί Σέρβοι Βούλγαροι άς συμπεριφωνται συμφώνως προς την εθνικήν των άταρφήν.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Βουλευτής του Νομού 'Ιωαννίνων

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

=| και |=

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ο δαιμόνιος εις έπιμονήν και δραστηριότητα, άλλα και νοημοσύνη και φιλοηπειρωτισμόν Μητροπολίτης 'Ιωαννίνων έθαιματούργησε και πά'ιν καθ' ό μας ά αγγέλλει ό έ 'Αθήνας ανταποκριτής μας και συμπόλιτης μας κ. Γ. Βαβαρέτος κατορθώσας ν' άποσπάσθαι διάφορα εύεργετικά 'Ηπειρωτικά κληροδοτήματα τά όποια από της άπλευρώσεως «έτρεψε» τό 'Λημόσιον.

Ο Θεός νά μη κινή τις ήμέρας τοιοϋτου δαιμονίου Μητροπολίτου! 'Αμήν!

..

Συναφώς με τό προηγούμενον μας κύριον άρθρον και τό πρόσωπον, τό όποιον διεδραμάτισεν εις τό ζήτημα της μή συλλύψεως των Ρεντζαίων, έ εωρήσαμεν άναγκαϊόν νά φέρωμεν εις γνώσιν του Κοινοϋ τά εξής:

Όταν ήλθεν διά πρώτην φοράν ό Συνταγματάρχης κ. Ν. Γάσπαρης ως άνώτερος Διοικητής της χωροφυλακής 'Ηπειρου, εξήτησε όλους τους Διευθυντάς των ένταύθα 'Εφημεριδών. Όταν παρουσιάσθημεν ήμεις εις τον κ. Γάσπαρην, ήτοπαρών και ό Διευθυντής του τότε έκδομένου «Φιλελευθέρου» κ. Τηλ Σιούτης, ό γνωστός βορειοηπειρώτης δημοσιογράφος 'Αθηνών, τοϋ είπομεν δε ότι ό μόνος τρόπος της καταδίωξεως της Αηστείας έν 'Ηπειρώ είναι τό νά δυνηθή ή χωροφυλακή ν' άποκτήσθαι την άγάπην και την έμπιστοσύνην του Λαού της υπαίθρου χώρας, και προς τοϋτο είναι άνάγκη ν' άπομακρυνθούν τό ταχύτερον οι Ρεντζαίοι όχι μόνον ως άποσπασματάρχαι προς κατεδίωξιν της Αηστείας, άλλα και από την 'Ηπειρον, την όποιαν είχον αίματοκυλήσει.

Ο κ. Γάσπαρης ένεκρινε πλήρως τάς σκέψεις μας και την συμβουλήν μας ταύτην και μας ύποσχέθη την άμεσον άπομάκρυνσιν των Ρεντζαίων. 'Αλλά είχε παρέλθει μήν και οι Ρεντζαίοι ήσαν εις τας δόξας των, τρομοκρατούντες τά παρ' την Φιλιππάδα χωρία, ως άποσπασματάρχαι.

Εις συνάντησιν μου μετά κ. Γάσπαρη, του έκαμα τά παραπάνω, διά την παραμονήν άκόμη των Ρεντζαίων ως άποσπασματάρχων, και μου άπήντησεν αύτολεξεί:

Τόδες έμασα τά λουργιά, και μου ύποσχέθηκαν νά μου φέρουν κεφάλια κλεφτικά έντός μηνός, άλλως θά τους διώξω και από την 'Ηπειρο άκόμα.

Έν τω μεταξύ οι γνωστοί εξ χωρικοί από την Βούλιστα—Πανααν κατώρθωσαν νά δηλητηριάσιν τον λήσταρχον Καραπάνον και τόσους άπαδόν του Σταύρον, οι όποιοι δ-

